

Deklaracija CIPRA iz Martuljka, Slovenija

Manj kot 10% skupne dolžine skoraj 10.000 km poglavitnih alpskih rek je še v naravnem stanju. Ta nerazveseljiv rezultat smo dobili s študijo, katero je pod okriljem Mednarodnega centra za alpsko okolje (ICALPE) iz Chambéry /Francija naročila Mednarodna komisija za varstvo Alp, CIPRA, v sodelovanju z Univerzo Grenoble. V nacionalnem pogledu se rezultati gibljejo med 2 in 7%, samo Francija se lahko pohvali še z 18% neoporečnih alpskih rek.

Niti ena sama alpska reka ni več v svojem celotnem teku v neoporečno ohranjenem naravnem stanju. Število rek, ki so nepoškodovane v dolžini, ki presega 15-20 km gornjega toka, je manjše od 10.

Zato udeleženci letne seje CIPRA v Martuljku / Slovenija od viad alpskih držav in dežel zahtevajo, naj kot odmor za premislek uvedejo 10 letno prepoved vsakršnega nadaljnjega poseganja v naravne vodotoke, ki zaenkrat še niso poškodovani.

Cilj te zahteve je ustanovitev združene biosfere za pokrajine naravnih voda, ki bi obsegala celotni lok Alp. Osnovno ogrodje tovrstne sfere bi predstavljali vodotoki, ki so navedeni v zgoraj omenjeni študiji ICALPE. Za tiste vodotoke, ki so najbolj poškodovani, bi bilo potrebno ugotoviti in uresničiti možnosti revitalizacije.

Alpe predstavljajo vodni rezervoar Evrope. Njihove redke še ohranjene pokrajine z divjimi vodami pomenijo bistven element našega naravnega, kulturnega in rekreacijskega okolja. Alpe nam nudijo čisto pitno vodo in so s svojim refugijem domače favne in flore za nas življenjskega pomena.

Pozivamo vse pristojne upravne organe, strokovnjake in raziskovne ustanove, naj razvijejo primerljive kriterije za izdelavo vsealpskega katastra tekocih voda. Posamični katastri naj se potlej obdelajo na nacionalnih in regionalnih nivojih.

V okviru izdelave alpske konvencije pozivamo viade, naj izdajo naloge za izdelavo omenjenih katastrov, naj zagotovijo financiranje te izdelave, in naj še pred iztekom moratorija sprejmejo sklep o ustanovitvi vsealpskega združenja biosfer za sisteme divjih voda. Po tem pa bo potrebno povzeti vse ukrepe, ki so potrebni za njegovo uresničitev.

Martuljek in Vaduz, 9.oktobra 1990

Mario F.Broggi, predsednik CIPRA